

Pra-síla (Vše-síla) podle Nietzscheho

Nietzsche (in: *Die ewige Wiederkunft*, 12881, hned na začátku) mluví o „all-Kraft“, tedy o „vše-síle“. A má za to, že (... *asi ztraceno* ...) uplatňuje svou sílu, nekonečný, což znamená, že ona síla je věčně táž a stejná a věčně působící (činná). 6 do této chvíle uběhla už věčnost (nekonečnost), což znamená, že všechny možné rozvoje tu už musely nastat (a také že opět znovu nastanou). Z toho úpak vyplývá, že okamžitý současný stav musí být jen opakováním – a to platí o všech okamžicích ostatních. – A nyní si ukažme, v čem udělal Nietzsche chybu a co nedomyslel.

Především je tu jeden významný problém: proč vůbec máme mluvit o jedné jediné pra-síle či „vše-síle“? A také, proč máme mít za to, že je stále stejná a táž? A ovšem: proč má tato síla být konečná, zatímco čas je nekonečný? Běží snad čas nezávisle na tom, co se v něm odehrává? Běží i tehdy, když se neodehrává nic? Je čas pouhým prázdným kontinuem, které je jen jakýmsi pozadím nebo prostředím všech změn – a eventuelně i vši neměnnosti? Na všechny tyto a některé další otázky odpovídá naše pojetí, které se ovšem v leckterém ohledu vzdaluje od zaběhaných představ a pojetí.

Kdyby byla jen jediná prapříčina všeho dalšího a kdy by platila jen kauzalita, tj. kdyby všechno další bylo jen následkem této jediné prapříčiny, znamenalo by to, že ono všechno následné by muselo nějak být obsaženo v oné prapříčině. Avšak i v tom případě by zůstávalo naprosto neobjasněno, jak se z jedné jediné prapříčiny mohlo ‚rozvinout‘ takové obrovské množství růzností; nebylo by to dokladem toho, že ona „prapříčina“ vlastně nebyla jedna jediná, nýbrž že byla uvnitř, tj. sama v sobě „mnohá“, tedy pluralitní či multiplicitní? Ovšem kdybychom onu „prapříčinu“ chtěli považovat za vnitřně mnohou, jak bychom zase dokázali objasnit, že tato multiplicita byla – a dosud je – aspoň jednotlivě sjednocována (integrována) v útvary, které už nelze považovat za pouhé hromady? Takže jeden problém tu zůstává v každém případě: je-li na počátku něco jednotného, celého, sjednoceného, musíme hledat „příčinu“ proměny této jeho „jednoty“ v mnohost; a je-li naopak na počátku mnohost, musíme hledat, čím to je, že tato původní mnohost (a tedy „roztržitost“) mohla a nadále může být alespoň místně a časově („konkresitně“) sjednocována (byť třeba dočasně a jenom relativně sjednocována).

(Písek, 160415-1 a 160415-2)